C/2024/4053

2024.7.12.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

Ifjúsági szerepvállalás – EU–Egyesült Királyság

(saját kezdeményezésű vélemény)

(C/2024/4053)

Előadó: **Cillian LOHAN**

Tanácsadó	Maurizio CUTTIN
Közgyűlési határozat:	2023.9.21.
Jogalap:	eljárási szabályzat 52. cikk (2) bekezdés
Illetékes szekció:	„Külkapcsolatok” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2024.4.3.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2024.4.24.
Plenáris ülés száma:	587.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	154/2/1

1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB a civil társadalom európai otthonaként meg van győződve arról, hogy mind az Európai Unió, mind az Egyesült Királyság civil társadalmi szervezetei egyedülálló módon képesek elősegíteni az uniós és az egyesült királyságbeli fiatalok szerepvállalását, és készen áll arra, hogy e tekintetben kivegye a részét, amint azt ez a saját kezdeményezésű vélemény is kifejti.

Ifjúsági mobilitás

1.2. Tekintettel arra, hogy az Egyesült Királyság és az EU közötti mobilitási megállapodások brexit miatti változásai aránytalanul kedvezőtlenül érintik a fiatalokat, az EGSZB mindenekelőtt arra kéri az Európai Bizottságot, hogy forduljon az Egyesült Királyság kormányához egy olyan javaslattal, amely az ifjúsági mobilitás terén ambiciózus, kölcsönös partnerségről szóló tárgyalásokra irányul. E partnerség keretei között törekedni kell azoknak a feltételeknek a meghatározására, amelyek például a kutatási, tanulmányi vagy képzési célú, illetve ifjúsági csereprogrammal összefüggésben történő belépésre és tartózkodásra vonatkoznak.

1.3. Az EGSZB emellett arra kéri az Európai Bizottságot, hogy fokozza a tárgyalásokat az Egyesült Királyság kormányával az Egyesült Királyságnak az Erasmus+ programba való teljes körű újbóli bevonásáról. Ezt az álláspontot hivatalosan nemcsak az Európai Ifjúsági Fórum ([1]) és a Brit Ifjúsági Tanács ([2]), hanem számos más ifjúsági civil társadalmi szervezet is támogatja az Egyesült Királyságban ([3]) és az EU-ban.

([1]) https://www.youthforum.org/files/231207-PP-Erasmus.pdf.

([2]) https://www.byc.org.uk/uk-young-ambassadors/2024/advocating-for-erasmus-in-parliament-and-beyond [Megjegyzés: A Brit Ifjúsági Tanács 2024. március 21-én, csütörtökön bejelentett fizetésképtelensége (lásd a 3.2. pontot) okozta bizonytalanság közepette a szervezetre vonatkozó minden utalás a továbbiakban is a szervezetre irányul, amíg az fennáll. A jogi személy teljes megszűnése esetén a véleményben a Brit Ifjúsági Tanács említése a nemzetközi „Egyesült Királyság ifjúsági nagykövetei” választott csoportjára és utódszervezetére vonatkozik.]

([3]) https://1.yem.org.uk/embrace-erasmus.

1.4. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy erősítse meg, hogy bármikor örömmel tárgyal az Egyesült Királysággal a Kreatív Európa programhoz való újbóli csatlakozásról. Egyúttal arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy az Egyesült Királysággal folytatott diplomáciai eszmecseréi során aktívan mozdítsa elő a kultúrák közötti tanulás kérdését.

1.5. Az EGSZB tisztában van azzal, hogy a brexit kulturális és gazdasági szempontból rendkívül kedvezőtlenül érintette a turnézó művészeket ([4]), és ennélfogva az EU és az Egyesült Királyság közötti kulturális kapcsolatokat is, és hogy ezt a kérdést a Lordok Házának európai ügyekkel foglalkozó bizottságában ([5]) és az EU–Egyesült Királyság Parlamenti Közgyűlés legutóbbi ülésein ([6]) egyaránt felvetették, ezért arra ösztönzi az Európai Bizottságot, hogy proaktívan működjön együtt az Egyesült Királysággal a kreatív szakemberek mobilitása előtt álló akadályok felszámolása érdekében, ideértve lehetőség szerint a kreatív iparágakban biztosított kölcsönös vízummentességet vagy az EU és az Egyesült Királyság között létrejött kereskedelmi és együttműködési megállapodás alóli „kulturális mentességet".-

1.6. Elismerve, hogy az Egyesült Királyságba és az Unióba ([7]) érkező iskolai látogatók számának nagymértékű csökkenése kulturális és gazdasági szempontból nagyon kedvezőtlen hatással járt a csatorna mindkét oldalán, az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy folytasson tárgyalásokat az Egyesült Királysággal az iskolai látogatókra vonatkozó kölcsönös utazási szabályokról. Ennek ki kellene terjednie egy olyan iskolai csoportos utazási rendszer bevezetésére is, amelynek alapján a szervezett iskolai vagy más ifjúsági látogatások keretében az Egyesült Királyságba vagy az Unióba utazó tanulóknak nem kellene egyénileg útlevelet magukkal vinniük. Első pozitív lépésként 2023. december 28-án határozatot fogadtak el, amelynek értelmében a franciaországi iskolákban tanuló francia állampolgároknak és uniós polgároknak, akik nyelvtanulási céllal kelnek át a La Manche-csatornán, csak egy egyszerű személyazonosító igazolványt kell magukkal vinniük, és így mentesülnek a költséges vízumkötelezettség alól ([8]).-

Strukturált szerepvállalás

1.7. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy tárgyaljon az Egyesült Királysággal arról, hogy mindkét fél diplomáciai képviseletén belül hozzanak létre az uniós ifjúsági véleményező testülettel kapcsolatos kezdeményezéshez ([9]) hasonló, kölcsönös ifjúsági tanácsadói struktúrákat.

1.8. Az ifjúsági szervezetek közötti párbeszéd és együttműködés erősítése érdekében az EGSZB határozottan támogatja az EU, az Egyesült Királyság hatóságai és a decentralizált régiók közötti strukturált együttműködés kialakítását, széles körű ifjúsági bevonással, többek között az ifjúsági munka és a nem formális tanulás területén.

1.9. Az EGSZB határozottan ajánlja, hogy a fiataloknak mindkét oldalon legyen lehetőségük arra, hogy strukturált módon részt vegyenek az együttműködés meglévő formáiban. Lehetővé kell tenni, valamint támogatni és megfelelően finanszírozni kell az Egyesült Királyság ifjúsági ágazatának strukturált és rendszeres bevonását, például az EGSZB által *A te Európád, a te szavad!* ([10]) címmel évente megrendezésre kerülő ifjúsági rendezvény, az Európai Parlament éves *LevelUp!* rendezvénye ([11]), az *Európai Ifjúsági Rendezvény* ([12]), az *Uniós ifjúsági párbeszéd* ([13]) folyamata, valamint hasonló kezdeményezések keretében.

1.10. Az Uniónak és az Egyesült Királyságnak közösen fontolóra kellene vennie egy EU–Egyesült Királyság ifjúsági koordinációs fórum létrehozását és finanszírozását, amely többek között az Európai Ifjúsági Fórum ([14]), a Brit Ifjúsági Tanács ([15]), a Young Scot ([16]), az Észak-Írországi Ifjúsági Fórum ([17]) és az Urdd ([18]) képviselőiből állna, és amely rendszeres párbeszédet folytatna az EU és az Egyesült Királyság közötti ifjúsági kapcsolatok legsürgetőbb kérdéseinek megvitatása érdekében. Az EGSZB-nek ezekre a szereplőkre kellene összpontosítania, amikor véleményt dolgoz ki az uniós ifjúsági tesztről az EGSZB-n belül.

([4]) https://www.theguardian.com/politics/2023/aug/22/music-industry-workers-no-work-in-eu-since-brexit.
([5]) https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-9658/.
([6]) https://www.europarl.europa.eu/delegations/hu/d-uk/activities/inter-parliamentary
([7]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2023/749799/EPRS_ATA(2023)749799_EN.pdf.
([8]) https://www.lemonde.fr/en/france/article/2023/12/28/uk-lifts-brexit-obstacles-for-french-students-and-schoolchildren_6382995_7.html.
([9]) https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/youth/youth-sounding-board_en#current-youth-sounding-board
([10]) https://www.eesc.europa.eu/hu/initiatives/your-europe-your-say
([11]) https://youth.europa.eu/news/join-us-level-i-care-i-vote_hu
([12]) https://european-youth-event.europarl.europa.eu/en/previous-editions
([13]) https://youth.europa.eu/get-involved/eu-youth-dialogue/previous-eu-youth-dialogue-consultations_hu.
([14]) https://www.youthforum.org/
([15]) https://nya.org.uk/byc/
([16]) https://young.scot/
([17]) https://niyf.org/
([18]) https://www.urdd.cymru/en/

1.11. Az ifjúsági ágazat nem képviselteti magát az EU és az Egyesült Királyság közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás értelmében létrehozott uniós belső tanácsadó csoportok egyikében sem. Az EGSZB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy könnyítse meg az uniós ifjúsági ágazat képviselőinek teljes körű és aktív részvételét, felszámolva az uniós belső tanácsadó csoportban való részvétel előtt álló pénzügyi akadályokat. Az EGSZB továbbá arra kéri az Európai Bizottságot, hogy működjön együtt az Egyesült Királysággal annak érdekében, hogy az megkönnyítse az ifjúsági ágazat részvételét az Egyesült Királyság belső tanácsadó csoportjának munkájában. A fiatalok véleményének e testületen belüli elismerése elengedhetetlen ahhoz, hogy a kétoldalú kapcsolatok előmozdítását szolgáló struktúraként hosszú távon fennmaradhasson.

1.12. Az EGSZB üdvözli a British Council „EU/UK Youth Stronger Together" elnevezésű projektjét ([19]), amely a 15–30 év közötti uniós és egyesült királyságbeli fiatalok számára kínál kapcsolatteremtési és együttműködési lehetőségeket. Az EGSZB úgy véli, hogy ez a projekt a bevált gyakorlatok kiváló modelljeként elősegítheti az EU és az Egyesült Királyság közötti olyan jövőbeli kétoldalú ifjúsági kezdeményezéseket, amelyek célja a fiatalok közötti kapcsolatteremtés, a fiatalok szerepvállalásának növelése és a fiatalok képzése.

A fiatalok szerepvállalásának egyéb formái

1.13. Az EGSZB a fiatalok lehetőségeinek feltérképezését javasolja. Ez nagyon hasznos lehetne a rendelkezésükre álló gyakorlati lehetőségekkel kapcsolatos felvilágosítást szolgáló kapacitásépítés terén. Egyértelmű karrierlehetőségeket kellene felvázolni, az iskolákon, szövetkezeteken és pályaválasztási tanácsadáson keresztül pedig szakértelmet kellene biztosítani a fiatalok számára. A bevált gyakorlatokon alapuló, tanulószerződéses gyakorlati képzési programot is be kellene építeni, például a mezőgazdaság terén ([20]).

1.14. Az EGSZB szorgalmazza, hogy hozzanak létre egy központosított, hozzáférhető információs platformot a fiatal vállalkozók számára, akikre az áruk és a szolgáltatások csatornán keresztüli mozgására vonatkozó új, szigorú szabályok, valamint a piacra jutás körüli bizonytalanság miatt továbbra is hatással van a brexit.

1.15. Az EGSZB az egymástól való strukturált tanulás javítását javasolja, amely igen hasznos a civil társadalmi szervezetek számára. Ezt a modellt azonban a helyi önkormányzatok és a kormányhivatalok is átvehetnék. Bár Walesben általában véve nem sérültek az uniós hálózatokkal kialakított kapcsolatok, ezeket meg kell erősíteni a határokon átnyúló tudásmegosztás hosszú élettartamának biztosítása érdekében. Pozitív példa erre, hogy egy walesi képviselő az uniós szintű Vidéki Ifjúsági Fórum elnöke. A fiatal mezőgazdasági termelői csoportok azonban jelenleg nem lehetnek a CEJA ([21]) tagjai, az NFU Next Generation ([22]) kivételével, mely Angliát és Walest képviseli.

Az uniós polgárok letelepedési rendszere és a fiatalok

1.16. Az uniós polgárok letelepedési rendszeréhez kapcsolódó eljárások a fiatalokra nézve is nemkívánatos következményekkel jártak. Az uniós polgárok letelepedési rendszerén belül minden gyermeknek saját kérelemmel kell rendelkeznie, amelyet általában a szülei nyújtanak be. Egyes esetekben e követelménynek különböző okokból nem tettek eleget, ami súlyos következményekkel járt a gyermekekre nézve. Felhasználóbarátabb iránymutatásokkal és esetleg figyelemfelhívó kampánnyal el lehetne kerülni vagy enyhíteni lehetne ezeket a következményeket.

1.17. Az Egyesült Királyságban és néhány uniós tagállamban továbbra is nehézségek merülnek fel az uniós polgárok letelepedési rendszerével kapcsolatban, ami következményekkel járhat a gyermekekre és a fiatalokra nézve. Jogvédő szervezetek figyelmeztetnek a „Windrush hatás" veszélyére az Egyesült Királyságban. Ennek oka, hogy a „kizárólag digitális" rendszer olyan eseteket eredményezhet, amikor bizonyos veszélyeztetett csoportokhoz tartozó gyermekek nem kerülnek nyilvántartásba. A fizikai háttértámogatás és a 24 órás segélyvonal elengedhetetlen.

1.18. Az EU-ban az adatok még mindig nem naprakészek, különösen a tartózkodási kártyák iránti kérelmek tekintetében, amelyek a kilépési megállapodás szerinti státusz igazolására szolgálnak a nyilatkozattételi rendszerrel rendelkező országokban. Ennek eredményeképpen jelenleg nem lehet tudni, hogy hány gyermek és fiatal szembesülhet a jövőben a státuszának igazolásával kapcsolatos nehézségekkel. Egyes országokban bizonytalanság van azzal kapcsolatban, hogy a gyermekeket nyilvántartásba kell-e venni, vagy hogy kell-e nekik kártya, és milyen eljárással lehet azt megszerezni. Számos országban a családegyesítéssel is problémák vannak. Az érdekérvényesítés állami finanszírozása vagy nem létezik, vagy fokozatosan megszűnik, miközben az egyre összetettebb ügyforgalom csak nő.

([19]) https://www.britishcouncil.be/programmes/education/stronger-together
([20]) https://www.wwf.org.uk/wales/land-of-our-future
([21]) https://www.ceja.eu/home.
([22]) https://www.ceja.eu/who-we-are/people.

1.19. Az EGSZB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy kezdjen tárgyalásokat az Egyesült Királysággal a fizikai támogatás biztosításának felülvizsgálatáról és a meglévő finanszírozás fenntartásáról, hogy a közösségi csoportok, érdekképviseleti szervezetek és állami szervek mindaddig nyújthassanak támogatást, amíg a problémák fennállnak. Az EGSZB üdvözli, hogy a British in Europe az Európai Bizottság CERV programja ([23]) keretében a következő 20 hónapban finanszírozást kap egy olyan projektre, amelynek célja a kapacitásépítés és a csoportok tudatosságának növelése 11 uniós országban, de megjegyzi, hogy amíg további problémák merülnek fel, hasonló finanszírozást kellene bevezetni az EU tagállamaiban is.

Észak-Írország egyedi körülményei

1.20. A finanszírozás hiánya, valamint a finanszírozás elosztásán belül az összehangolt megközelítés és a helyi szakértelem hiánya – a megszorításokkal együtt – azt jelenti, hogy az ifjúsági és közösségi csoportok nem jutnak forrásokhoz. Az Európai Szociális Alapot (ESZA) például a helyi önkormányzatok a helyi szakértelemre támaszkodva osztották szét. Ez reziliens és megbízható finanszírozási modellnek bizonyult az olyan csoportok számára, mint a Disability Action Northern Ireland ([24]). E kezdeményezéseket most a megszűnés fenyegeti. Mindez Észak-Írországban tovább növeli a békét fenyegető kockázatokat. Az EGSZB-nek ezért szilárd meggyőződése, hogy sürgősen foglalkozni kell ezekkel a kérdésekkel annak megakadályozása érdekében, hogy a fiatalok más szervezetekhez, köztük félkatonai szervezetekhez forduljanak közösségi szintű támogatásért.

1.21. Az EGSZB arra ösztönzi az Uniót, hogy vegye fel a kapcsolatot az Egyesült Királyság és Írország kormányával, valamint az északír kormánnyal, hogy erőiket egyesítve hívják fel a figyelmet a határokon átnyúló PEACE PLUS program küldetésére, amelynek célja a béke és a jólét támogatása Észak-Írországban és Írország határ menti megyéiben. Ezzel összefüggésben minden félnek nagyon is tudatában kell lennie az északír béke törékenységének, ami felerősíti a PEACE PLUS program uniós támogatásának jelentőségét. Nem lehet alábecsülni az EU e béke támogatásában játszott szerepét. Ennek részeként az EGSZB arra kéri az összes finanszírozott felet, hogy proaktívan népszerűsítsék a PEACE PLUS program előnyeit, valamint közérthető és fiatalbarát nyelvezetet használva kommunikáljanak a program által kínált kiterjedt finanszírozási lehetőségekről.

2. **Háttér**

2.1. Az EU és az Egyesült Királyság közötti politikai kapcsolatok jelentősen javultak az EU és Egyesült Királyság közötti, kilépésről rendelkező megállapodás, az EU-Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodás és a Windsori Keretmegállapodás elfogadása után. A civil társadalom szintjén a kapcsolatok erősek és szívélyesek maradtak, és továbbra is a jóhiszeműségen és együttműködésen alapulnak.

2.2. Ez a dinamika tükröződik az EGSZB-nek az Egyesült Királyságban működő civil szervezetekkel 2021 óta fennálló kivételes kapcsolatában, amelynek köszönhetően az EGSZB egyetértési megállapodást írt alá az Egyesült Királyság civil társadalmi szövetségével, majd a Skót Európa-ügyi Tanácsadó Fórummal. Ez az – e saját kezdeményezésű vélemény, az EU és az Egyesült Királyság közötti, kilépésről rendelkező megállapodás végrehajtásáról szóló 2023-as tájékoztató jelentés ([25]) kidolgozásának részeként tett – londoni, edinburgh-i, belfasti és cardiffi látogatásokban, valamint az EGSZB tagjai és az Egyesült Királyság civil társadalma közötti egyéb hivatalos és nem hivatalos találkozókban is tükröződik. Az EGSZB emellett nagyon jó kapcsolatokat alakított ki Brüsszelben az Egyesült Királyság Európai Unió mellé akkreditált képviseletével, a Scotland House, a Wales House és az északír kormány érintett képviselőivel.

2.3. Az EU–Egyesült Királyság kereskedelmi és együttműködési megállapodás és a Windsori Keretmegállapodás végrehajtásának nyomon követésére szolgáló kulcsfontosságú struktúrák már adottak, de az ifjúsági szektor nem képviselteti magát bennük. A regionális képviselet és az e struktúrákban (nevezetesen a belső tanácsadó csoportokban) való részvétel megkönnyítésére szolgáló erőforrások tágabb kérdéskörének azonosítására is sor került.

([23]) https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/citizens-equality-rights-and-values-programme_en.
([24]) https://www.disabilityaction.org/
([25]) https://www.eesc.europa.eu/hu/our-work/opinions-information-reports/information-reports/implementation-eu-uk-withdrawal-agreement-including-protocol-ireland-and-northern-ireland

3. **Részletes észrevételek**

3.1. Az ifjúságpolitika terén az EU és az Egyesült Királyság közötti kapcsolatokat érintő döntő probléma az Egyesült Királyság azon döntéséből ered, hogy kilép az Erasmus+ programból. Ahogy azt a főbb üzleti, munkaügyi és harmadik szektorbeli érdekelt felek is tanúsítják, az Erasmus+ programhoz való újbóli csatlakozás nem sértheti az Egyesült Királyság Turing-programját, a walesi Taith-programot és az Egyesült Királyság ehhez hasonló, brexit utáni mobilitási intézkedéseit, amelyek sokkal szűkebb körűek és sokkal kevesebb finanszírozással rendelkeznek, és amelyek így inkább csak kiegészíthetik, semmint helyettesíthetik az Erasmus+ programot.

3.2. Bár az Egyesült Királyság mind nemzeti, mind decentralizált szinten igyekezett alternatív modelleket bevezetni az Erasmus+-hoz képest, az ifjúsági ágazat képviselői úgy érzik, hogy ezek a modellek nem kínálnak olyan lehetőségeket az önkéntes ifjúsági mobilitás és a nem formális tanulás, illetve a működési támogatásokon keresztül történő finanszírozás terén, mint amilyeneket az Erasmus program korábban biztosított az ágazat számára az Egyesült Királyságban. Míg az Erasmus+ keretében az ifjúsági szervezetek évente jelentős strukturális finanszírozást kaptak nem formális csereprogramok és egyéb tevékenységek szervezésére irányuló projektjeikhez (2020-ban például 201 szervezet mintegy 7 millió eurót), a később bevezetett (kizárólag az egyetemi hallgatók mobilitására összpontosító) Turing program pénzügyi űrt hagyott maga után a korábban az Erasmus+-tól függő ifjúsági civil társadalmi szervezetek tekintetében. Ezek közé tartozik a Brit Ifjúsági Tanács (az Egyesült Királyság nemzeti ifjúsági tanácsa), amelynek közvetlenül a brexit után 40 %-kal csökkent az éves költségvetése, beleértve a teljes nemzetközi fókuszú költségvetését is, mivel a továbbiakban nem fért hozzá az Erasmus+ programhoz. A beszámolók szerint részben ennek a finanszírozási forrásnak az elvesztése és a megfelelő hosszú távú helyettesítő forrás hiánya okolható azért, hogy a szervezet 2024. március 21-én, csütörtökön bejelentette fizetésképtelenségét. Ezzel az Egyesült Királyság ifjúsági ágazatának drámai pénzügyi helyzetére is felhívják a figyelmet, mivel a Nemzeti Ifjúsági Tanácsot – amely a maga nemében az egyik legrégebbi és legjelentősebb szervezet Európában – 75 évnyi ifjúsági szolgálat után a teljes összeomlás veszélye fenyegeti.

3.3. Az Erasmus+ programhoz való hozzáférés elvesztését követően két helyettesítő programot dolgoztak ki: az egész Egyesült Királyságra kiterjedő Turing-programot és a walesi Taith-programot. Mindkét program tanulságai rávilágítanak arra, hogy nem kínálnak olyan sokféle lehetőséget, mint az Erasmus+, és kisebb költségvetéssel működnek. A fiatalok valamivel nagyobb érdeklődésének köszönhetően a Taith program jó példa arra, hogyan lehet javítani az Erasmus+ forrásaira való pályázás hozzáférhetőségét, amely problémára számos uniós érdekelt fél folyamatosan felhívja a figyelmet. A 2015-ös walesi jogszabály a jövő nemzedékek jólétéről ([26]), amely kötelezi a walesi hatóságokat, hogy mérlegeljék döntéseik hosszú távú hatását, szintén inspiráló forrás lehet, és az uniós ifjúsági teszttel összehasonlíthatónak tekinthető.- Ezzel összefüggésben Wales kinevezte a jövő nemzedékek biztosát ([27]).

3.4. Az Erasmus+ programot a kiváltságosok alapjának tekintik, mivel az sokak számára elérhetetlen és nehezen pályázható, illetve nincs olyan kapcsolattartó személy, aki a pályázati folyamat során válaszolna az alapvető kérdésekre. Ez a megítélés nem feltétlenül tükrözi híven a valóságot, de foglalkozni kell vele, és erre a walesi Taith-program hatékonysága is rávilágított.

3.5. Emellett az Uniónak – lehetőség szerint az arra hajlandó egyesült királyságbeli partnerekkel való társfinanszírozás révén – segítenie kell az egyesült királyságbeli fiatalokat abban, hogy újra bekapcsolódhassanak a programokba, valamint hogy kihasználhassák az olyan önkéntes és nem formális tanulási lehetőségeket, mint az Erasmus+, amíg egy jövőbeli egyesült királyságbeli kormány újra csatlakozik a programhoz.- Az Egyesült Királyság pedig ugyanezt megtehetné az EU-n belüli fiatalok számára a meglévő programjai keretében.

3.6. Az egyesült királyságbeli ifjúsági civil társadalmi szervezetek sajnálatukat fejezik ki az Egyesült Királyság Erasmus+ programból való kilépésére vonatkozó döntése miatt, mivel szerintük ez az egyesült királyságbeli ifjúsági szektornak nemcsak a létfontosságú finanszírozáshoz, hanem az olyan neves programokhoz való hozzáférését is akadályozta, mint az Európai Szolidaritási Testület és az európai uniós ifjúsági párbeszéddel kapcsolatos konferencia – két olyan program, amelynek az Egyesült Királyság korábban az egyik legjelentősebb résztvevője volt.

3.7. Az egyesült királyságbeli ifjúsági civil társadalmi szervezetek arról is beszámoltak, hogy bár szívesen látnák az Erasmus+ program visszatérését, a programot hozzáférhetőbbé és hatékonyabbá lehetne tenni, ha azt a Taith-programhoz hasonlóan hozzáigazítanák a földrajzi sajátosságokhoz és a forrásokat inkább helyi szereplők osztanák el.

([26]) https://www.futuregenerations.wales/about-us/future-generations-act/.
([27]) https://www.futuregenerations.wales/.

3.8. Az ifjúságot képviselő civil szervezetek azt is jelezték, hogy általában véve szeretnék, ha a program nem formális oktatási elemeit jobban népszerűsítenék, mivel aggódnak amiatt, hogy az Európai Bizottság nem népszerűsíti ezeket, és így fennáll a veszélye, hogy ezzel azt a hamis képzetet erősíti, hogy a program kizárólag a középosztálybeli diákok számára elérhető.

3.9. Mivel 2014 és 2018 között 89,5 millió EUR összegű támogatást osztottak szét 376 egyesült királyságbeli kulturális és kreatív szervezet között ([28]), az Egyesült Királyság Kreatív Európa programból való kilépése lényegesen megnyirbálta az EU és az Egyesült Királyság, illetve annak decentralizált közigazgatási szervei közötti kulturális kapcsolatokat ([29]).

3.10. A közös EU-Egyesült Királyság belső tanácsadó csoport és a civil társadalmi fórum hatékonyságának és általános reprezentativitásának javításához az Egyesült Királyság decentralizált régióiból származó ifjúsági civil társadalmi szervezetek fokozott strukturális szerepvállalására van szükség.

3.11. Az EU ifjúsági stratégiája ([30]) kimondja, hogy „a tagállamoknak ösztönözniük kell a fiatalokat és egyéb érdekelt feleket, hogy – például az oktatás, foglalkoztatás, digitalizáció, sport, fenntarthatóság és nemzetközi együttműködés területén – közös kezdeményezéseket állítsanak fel az uniós finanszírozás teljes körű kiaknázásával". Az EU új ifjúsági stratégiájának e szakasza alapul szolgálhatna az uniós és az egyesült királyságbeli fiatalok közötti releváns közös kezdeményezések kidolgozásához.

3.12. Az Egyesült Királyság Közös Jóléti Alapja (UK Shared Prosperity Fund, UKSPF) a kormány által az európai strukturális és beruházási program helyett létrehozott hazai program. Az UKSPF egy 2,6 milliárd GBP értékű alap. Az UKSPF azonban nem hasonlítható össze az ERFA vagy az ESZA finanszírozásával (amelyhez Észak-Írország a brexit miatt már nem fér hozzá), amelyek keretében e programokat a helyi önkormányzatokkal partnerségben dolgozták ki, amelyek mindegyike közvetlen ismeretekkel rendelkezik a valós helyi problémákról. Másrészt az UKSPF nem vonja be a helyi önkormányzatokat a program kidolgozásába, ami hátrányos lehet a helyi problémák kezelése szempontjából.

3.13. A PEACE PLUS programhoz és a Shared Island ifjúsági fórumhoz hasonló kezdeményezések fontos szerepet játszottak Észak-Írország stabilitásának megőrzésében azáltal, hogy civil társadalmi csoportokat és ifjúsági szervezeteket finanszíroztak. E programok ellenére azonban Észak-Írországban fokozott félkatonai tevékenységről ([31]) számoltak be, ami abból eredeztethető, hogy az észak-ír fiatalok egyre inkább hátrahagyottnak érzik magukat, különösen közösségi szinten. Erre nemrégiben az Egyesült Királyság parlamentjének Észak-Írországgal foglalkozó bizottsága ([32]) is rámutatott, és ez az érzés az EGSZB által a főbb észak-ír érdekelt felekkel fenntartott kapcsolatokban, valamint az e véleményjelentéshez gyűjtött felmérési adatokban is megmutatkozott.

3.14. Észak-Írország különleges helyzete miatt a jogokkal kapcsolatos kérdések különösen érzékenyek. Az EU–Egyesült Királyság vegyes konzultációs munkacsoporton belül egy jogokkal foglalkozó alcsoport létrehozása adhatná a legmegfelelőbb válaszokat ezekre a kérdésekre, és segíthet eloszlatni a nagypénteki/belfasti megállapodásban meghatározott jogok korlátozásának mellőzésével kapcsolatos aggályokat.

Brüsszel, 2024. április 24

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Oliver RÖPKE

([28]) https://www.ietm.org/en/node/11501.
([29]) https://multimedia.europarl.europa.eu/hu/webstreaming/cult-committee-meeting_20240124-1430-COMMITTEE-CULT
([30]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/?uri=CELEX:52018DC0269
([31]) https://www.belfasttelegraph.co.uk/news/northern-ireland/paramilitaries-grooming-young-and-preying-on-single-mothers-report-finds/a23525029.html
([32]) https://publications.parliament.uk/pa/cm5804/cmselect/cmniaf/43/report.html